

blessings that all of the Jewish People are familiar with, were instituted by Ezra the Scribe and his Court. No one is allowed to subtract from or add to them. If, in a certain place in the prayers, they decreed to conclude with “Blessed are You,” one may not omit that conclusion. In a place in the prayers where they decreed not to conclude with “Blessed are You,” one may not end with this conclusion. In a place where they decreed not to begin a blessing with this form, one may not begin with it; in a place where they decreed to begin a blessing with this form, one may not omit it. The general rule is that whoever changes the form decreed by the Sages for blessings is in error and must recite the blessing again, as they formulated it. And whoever does not say “True and enduring” in the morning prayer and “True and faithful” in the evening prayer has not fulfilled his obligation. (2) If someone recited the second blessing before the first, whether in the daytime or at night, [those blessings] before or after the Shema, he has nonetheless fulfilled his obligation, because these blessings have no specific order. If, in the morning prayer, someone began with “Who makes light” and concluded with “Who makes the evening darkness,” he has not fulfilled his obligation. But if he began by saying “Who makes the evening darkness” and concluded with “Who makes light,” he has fulfilled his obligation. In the evening, if he began by saying “Who makes the evening darkness” and concluded with “Who makes light,” he has not fulfilled his obligation. But if he began by saying “Who makes light” and concluded with “Who makes the evening darkness,” he has fulfilled his obligation. The reason being, that the determining part of a blessing, is its conclusion.

בְּפִי כָּל יִשְׂרָאֵל עֲזָרָא הַסּוֹפֵר וּבֵית דִּינּוֹ תִּקְנוּם וְאִין אָדָם רְשָׁאי לְפָחוּת מֵהֶם וְלֹא לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם. מְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ לְחַתּוֹם בְּבִרּוּךְ אֵינוֹ רְשָׁאי שְׁלֹא לְחַתּוֹם וּמְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ שְׁלֹא לְחַתּוֹם אֵינוֹ רְשָׁאי לְחַתּוֹם. מְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ לְפָתוּחַ בְּבִרּוּךְ אֵינוֹ רְשָׁאי לְפָתוּחַ מְקוֹם שֶׁהִתְקִינוּ לְפָתוּחַ אֵינוֹ רְשָׁאי שְׁלֹא לְפָתוּחַ כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר כָּל הַמְשֻׁנָּה מִמִּטְבֵּעַ שֶׁשֻׁבְעוּ חֻכְמַיִם בְּבִרְכוֹת הָרִי זֶה טוֹעֵה וְחֹזֵר וּמִבְּרָךְ כְּמִטְבֵּעַ. וְכָל שְׂאִינוֹ אֹמֵר אֶמֶת וְיֹצֵיב בְּשַׁחֲרִית וְאֶמֶת וְאִמּוּנָה בְּעֶרְבִית לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ: ב הַקְּדִים בְּרָכָה שְׁנִיָּה לְבִרְכָה רִאשׁוֹנָה בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה בֵּין לַפְּנִיָּה בֵּין לְאַחֲרֶיהָ יֵצֵא לְפִי שְׂאִין סֹדֵר בְּבִרְכוֹת. בְּשַׁחֲרִית פָּתַח יוֹצֵא אֹר וְסִיִּים מְעַרֵּב עֲרָבִים לֹא יֵצֵא פָּתַח בְּמַעְרֵב עֲרָבִים וְסִיִּים בְּיוֹצֵר אֹר וּבְעֶרֶב פָּתַח בְּמַעְרֵב עֲרָבִים וְסִיִּים בְּיוֹצֵר אֹר לֹא יֵצֵא פָּתַח בְּיוֹצֵר אֹר וְסִיִּים בְּמַעְרֵב עֲרָבִים יֵצֵא שְׁכַל הַבְּרָכוֹת הַזֵּלוֹת אַחַר חֲתִימָתָן:

YITRO FOR THURSDAY
TORAH

יתרו ליום חמישי
תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי ה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

כב וְיִדְוֹנוּן יְת עֲמָא בְּכָל עֵדָן וְיִהִי כָּל פְּתָגָם רַב יִתְוִן לְוִתְךָ וְהָיָה כָּל-עַתְּ וְהָיָה כָּל-

(22) And they shall judge the people at all times, and it shall be that any major

RASHI

(כב) וְשִׁפְטוּ. וְיִדְוֹנוּן לְשׁוֹן צְוּוּי: וְהִקְל מְעַלְיךָ. דָּבָר

renders:] וְיִדְוֹנוּן, an expression of command [“And they shall judge”]. **Thereby making it**

וְכָל פֶּתַח זֶעַר יְדוּנָן אֲנֹן
וַיִּקְלוּן מִנְּךָ וַיִּסּוּבְרוּן עִמָּךְ:
כג אִם יֵת פִּתְגָמָא הֲדִין תַּעֲבֵד
וַיִּפְקֹדְנָךְ יִי וְתִכּוֹל לְמִיָּקָם וְאִף
כָּל עֲמָא הֲדִין עַל אֲתֵרִיָּה יִהְיֶה
בְּשִׁלָּם: כד וְקִבִּיל מֹשֶׁה
לְמִימְרָא דְחַמּוּהֵי וְעֵבֵד כּל דִּי
אָמַר: כה וּבַחַר מֹשֶׁה גְּבָרִין
דְּחִילָא מְכַל יִשְׂרָאֵל וּמִנֵּי
יִתְהוּן רִישֵׁין עַל עֲמָא רַבָּנֵי
אֲלֵפִין רַבָּנֵי מְאוֹתָא רַבָּנֵי
חֲמִשִּׁין וְרַבָּנֵי עֶשְׂרִיתָא:
כו וְדִינִין יֵת עֲמָא בְּכָל עֵדָן יֵת
פִּתְגָם קָשִׁי מִיִּתְנָן לְוֵת מֹשֶׁה

הַדָּבָר הַגָּדוֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל-הַדָּבָר הַקָּטָן
יִשְׁפְּטוּ-הֵם וְהִקְלִי מֵעֲלֶיךָ וּנְשֵׂאוּ אֹתָךְ:
כג אִם אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה וְצֹנֶךָ אֱלֹהִים
וַיְכַלֵּת עִמּוֹד וְגַם כָּל-הָעָם הַזֶּה עַל-מִקְמוֹ
יָבֹא בְּשָׁלוֹם: שלישׁי כד וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל
חֲתָנוּ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמַר: כה וַיִּבְחַר מֹשֶׁה
אֲנָשִׁי-חֵיל מְכַל-יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם
רָאשִׁים עַל-הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת
שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֶשְׂרֹת: כו וְשִׁפְטוּ אֶת-
הָעָם בְּכָל-עֵת אֶת-הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יָבִיאוּן

matter they shall bring to you, and they, themselves, shall judge every minor matter, thereby making it easier for you, and they shall bear [the burden] with you. (23) If you do this thing, and God commands you, you will be able to survive, and also, all this people will come upon their place in peace. (24) Moshe listened to the voice of his father-in-law, and he did all that he said. (25) And Moshe chose men of substance out of all Israel and appointed them as heads of the people, leaders of thousands, leaders of hundreds, leaders of fifties, and leaders of tens. (26) And they would judge the people at all times; the difficult

RASHI

easier for you — *This thing [will serve] to make it easier for you.* והקל *is like* והכבד *in* “*He hardened (והכבד את לבו) his heart;*” (Exodus 8:11) [and like] (והכות) [in] “*And slaying (והכות את מואב) the Moavites,*” (II Kings 3:24) [all are in the] present tense. (23) **And God commands you, you will be able to survive** — *Consult with the*

Almighty; if He commands you to do so, you will be able to stand, but if He prevents you [from doing so], you will be unable to stand. (Mekhilta) And also, all this people — Aharon, Nadav, and Avihu, and the 70 elders who now accompany you. (Mekhilta) (26) **ושפטו** — [Here Onkelos renders:] *עמא ודינין ית עמא* — *And they would judge the people. [Unlike this word in verse 22, here, it does not denote a command, but rather, the present.] יביאוון* — [Onkelos renders:] *מיתן* — *they would bring [in the present tense and not in the future tense]. They would judge themselves* — *The word שפוטו is the same as יפוטו — they will judge, and similarly [we*

רש"י
זה להקל מעליך. והקל. כמו והכבד את לבו. והכות את מואב לשון הוזה: (כג) וצוף אלהים ויכלת עמוד. הפלך בגבורה אם מצודה אותך לעשות כף תוכל לעמוד ואם יעכב על ירך לא תוכל לעמוד: וגם כל העם הזה. אהרן נדב ואביהוא ושבעים זקנים הנלוים עתה עמך: (כו) ושפטו. ודינין ית עמא: יביאוון. מיתן: ישפוטו הם. כמו ישפטו וכן לא

אֶל-מֹשֶׁה וְכָל-הַדָּבָר הַקָּטָן יִשְׁפֹּטוּ הֵם: וְכָל פֶּתָגָם זָעַר דִּינֵין אֲנֹן:

matter they would bring to Moshe, but any minor matter they would judge themselves.

RASHI

רש"י

תעבורי כמו לא תעברי. ותרגומו דִּינֵין אֲנֹן. מקראות העליונים הם לשון צווי לְכָךְ מתורגמין וידונן ייתון ידונן ומקראות הללו לשון עשייה: *find the verb], (לא תעבורי) (Ruth 2:8), is the same as (לא תעבורי) — neither shall you go away. The Targum [Onkelos] renders: דינֵין אֲנֹן, they judge. The earlier passages (verse 22) are expressions of command. Therefore, they are rendered: ידונן וייתון, but these passages (here in verse 26) are expressions of doing [and carrying out the commands].*

PROPHETS Isaiah 7

נביאים ישעיה פרק ז

ט וְרֹאשׁ אֶפְרַיִם שֹׁמְרוֹן וְרֹאשׁ שֹׁמְרוֹן בֶּן-רְמַלְיָהוּ אִם לֹא תֵאֱמְנוּ כִּי לֹא תֵאֱמְנוּ: י וַיֹּסֶף יְדוּהַ דְבַר אֶל-אַחַז לֵאמֹר: יא שְׂאֵל לְךָ אוֹת מֵעַם יְדוּהַ אֱלֹהֵיךָ הַעֲמֵק שְׂאֵלָה אוֹ הַגְּבִיָּה לְמַעַלָּה: יב וַיֹּאמֶר אַחַז לֹא-אֶשְׂאֵל וְלֹא-אֶנְסֶה אֶת-יְדוּהַ: יג וַיֹּאמֶר שְׂמַעוּ נָא בַּיַּת דָּוִד הַמַּעֲט מִכֶּם הַלְאוֹת אַנְשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֶת-אֱלֹהֵי:

ט וְרֹאשׁ אֶפְרַיִם שֹׁמְרוֹן וְרֹאשׁ שֹׁמְרוֹן בֶּן רְמַלְיָהוּ אִם לֹא תֵאֱמְנוּ כִּי לֹא תֵאֱמְנוּ: י וַיֹּסֶף יְדוּהַ דְבַר אֶל-אַחַז לֵאמֹר: יא שְׂאֵל לְךָ אוֹת מֵעַם יְדוּהַ אֱלֹהֵיךָ הַעֲמֵק שְׂאֵלָה אוֹ הַגְּבִיָּה לְמַעַלָּה: יב וַיֹּאמֶר אַחַז לֹא-אֶשְׂאֵל וְלֹא-אֶנְסֶה אֶת-יְדוּהַ: יג וַיֹּאמֶר שְׂמַעוּ נָא בַּיַּת דָּוִד הַמַּעֲט מִכֶּם הַלְאוֹת אַנְשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֶת-אֱלֹהֵי:

אֶשְׂאֵל וְלֹא אֶנְסִי קָדָם יי: יג וַאֲמַר שְׂמַעוּ כֵּעֵן בַּיַּת דָּוִד הַזֶּעַר לְכוֹן דָּאתוֹן מִהֲלֵן ית נְבִיאָא אַרִי תַהלוֹן אַף ית פֶּתָגְמֵי אֱלֹהֵי:

(9) And the head of Ephraim is Shomron, and the head of Shomron is Remaliahu's son. If you will not believe, it is because you have no truth. (10) And the Lord spoke again to Achaz, saying, (11) Ask a sign of the Lord your God; ask it either in the depth, or in the heights above. (12) But Achaz said, I will not ask, and I will not test the Lord. (13) And he said, Hear now, O house of David; Is it not enough for you to weary men, that you weary my God also?

RASHI

רש"י

(ט) כִּי לֹא תֵאֱמְנוּ. כִּי יִדְעֵתִי אֲשֶׁר לֹא אֲמוֹן בְּכֶם: (י) וַיֹּסֶף ה'. וַאֲסִיף נְבִיא דַה: (יא) הַעֲמֵק שְׂאֵלָה. שְׂאֵל אֵיזָה אוֹת בְּעַמְקֵי תְהוֹם: אוֹ הַגְּבִיָּה לְמַעַלָּה. לְשֹׁאֵל אוֹת בְּשָׂמִים: (יב) וְלֹא אֶנְסֶה. אֵינן רְצוֹנֵי שְׂיִתְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׂמִים עַל יְדֵי: (יג) הַלְאוֹת אַנְשִׁים. מִיִּיגְעִים לְנְבִיא ה': כִּי תִלְאוּ. בְּדַבְרֵיכֶם:

(9) **For I know that you have no truth within you.** (10) **And the Lord [spoke] again** — *I.e., the prophet of the Lord [spoke again].* (11) **הַעֲמֵק שְׂאֵלָה** — *Ask for any sign in the depths of the deep. Or in the heights above* — *Ask for a sign in the heavens.* (12) **And I will not test** — *I do not wish that Heaven be sanctified through me.* (13) **To weary men** — *To weary God's prophet. That you weary* — *With your words.*

Writings Mishlei 15-16

כתובים משלי פרק טו-טז

לא אֶזֶן שֹׁמֵעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תִּלְוֶינָה: לא אֶדְנָא דְשִׁמְעָא מְכַסְנֻתָא
 לב פּוֹרֵעַ מוֹסֵר מוֹאֵס נִפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קוֹנֶה דְחַיִּי בִּינֵת דְחֻכְמֵי תְבוֹת:
 לב מְדִישׁ מְרַדְדוֹתָא מִסְלִי נִפְשִׁיָּהּ וְדְשִׁמְיעַ מְכַסְנֻתָא
 טז א לְאָדָם מַעֲרֵכֵי־לֵב וּמִיְדוֹה מַעֲנֶה לְשׁוֹן: דְחַיִּי קִנְיִי חוֹכְמָתָא:
 ב כָּל־דְרֵכֵי־אִישׁ נֶזֶד בְּעֵינָיו וְתִכֵּן רִחוֹת יְדוֹה: לֵג דְחֻלְתִּיָּהּ דִּי מְרַדְדוֹתָא
 עֵנּוֹן: א מִן בַּר נֶשׁ תַּרְעִיתָא דְלִבָּא וּמִן יֵי מַמְלָלָא דְלִישָׁנָא: ב כְּלַהוֹן אַרְחֻתִּיָּהּ דִּגְבְרָא דְכִיֵּן אֲנֹן בְּעֵינָיו
 וְאֵלֶּהָ מִתְקֵן אַרְחֻתִּיָּהּ:

(31) The ear that listens to the reproof of life dwells among the wise. (32) He who refuses discipline despises his soul; but he who hears rebuke acquires understanding. (33) The fear of the Lord is the discipline of wisdom; and humility is before honor. **16** (1) The thoughts of the heart are man's, but the response of the tongue, is from the Lord. (2) All the ways of a man are clean in his own eyes; but the Lord counts the spirits.

RASHI

רש"י

(33) **And humility is before honor** — (לג) וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנֻהָ. הֶעֱנָה גּוֹרְמַת שֶׁהַכְּבוֹד בָּא: *Humility causes honor to follow.* (א) **The thoughts of the heart are man's** — *He arranges his counsel and words in his heart.* (א) לְאָדָם מַעֲרֵכֵי לֵב. הוּא סִידֵר עֲצָתוֹ וְדִבְרָיו בְּלִבּוֹ: וּמִה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן. הַקְּבִ"ה מְכַשִּׁילוֹ בְּדִבְרָיו:
But the response of the tongue, is from the Lord — *The Holy One Blessed is He causes him to stumble with his words.* (ב) **But the Lord counts the spirits** — *He [examines and] counts the hearts, which are good and which are bad.* (ב) וְתִכֵּן רִחוֹת. וּמוֹנֶה הַלְּכָבוֹת מֵי הַטּוֹב וּמֵי הָרַע:

Mishnah Menachot, chapter 3

משנה מנחות פרק ג

(1) If he lifted the three fingers-full from the meal-offering, intending to eat [after its permitted time has elapsed, or outside the Courtyard bounds (see Tosfot Yom Tov)] something which is not usual to eat [i.e., the three fingers-full of flour or the frankincense] or to burn [upon the altar, after its permitted time has elapsed, or outside the Courtyard bounds] something that it is not usual to burn [such as the remainder of the meal-offering which is eaten], the offering is valid; but Rabbi Eliezer declares it [pigul in the first case and in the

רבנו עובדיה מברטנורא

א הקומץ את המנחה לאכול. דבר שאין דרכו לאכול, חוץ לזמנו: דבר שהקומץ והלבונה: ולהקטיר. חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר, כשר. רבי אליעזר פוסל. לאכול דבר שדרכו לאכול, להקטיר דבר להקטיר את המנחה לאכול. חוץ לזמנו: דבר שאין דרכו להקטיר, כשר. דאין זו חשובה מחשבה, דבטלה דעתו אצל כל אדם: ר' אליעזר פוסל. דכתיב (שם ז) ואם האכול יאכל מבשר זבח שלמיו, בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת

latter case,] invalid. If he intended to eat less than an olive's bulk of a thing that it is usual to eat, or to burn less than an olive's bulk [after its proper time or outside the Courtyard] of something that it is usual to burn, the offering is valid. If he intended to eat [after its proper time] a half-olive's bulk and [also intended] to burn [upon the altar] a

half-olive's bulk, the offering is valid, because eating and burning cannot be combined [to equal the minimum olive size required for an invalid intention]. (2) [The procedure for a meal-offering required a small quantity of oil to be poured into a vessel after which flour was added and mixed with oil; afterwards the remainder of the oil was poured on top (see Menachot 6:3, Chok vol. 4 pg. 285).] If he [a priest] did not pour in [the oil, but someone else, not a priest, did], or if he did not mingle it [i.e., the flour and oil were not mixed together at all], or if [it was a meal-offering baked in an oven which required "Breaking it into pieces" (Leviticus 2:6) before lifting out its three fingers-full and] he did not break it [entirely] into pieces [rather, he broke only part of it, sufficient for the lifting of the three fingers-full], or if he did not salt it [the entire meal-offering, salting only the three fingers-full instead], or [in the cases of the omer and the suspected woman's meal-offering which require waving, if he did not] wave it, or [he did not] bring it near [to the southwest corner of the altar (see Leviticus 2:8)], or if he broke it up into large pieces, or [in the case of unleavened wafers (see Exodus 29:2 and Leviticus 7:12) he] did not anoint it [with oil], it is valid. If the three fingers-full [which is burned upon the altar] of one meal-offering was mixed with the three fingers-full of another, or with a priest's meal-offering, or with the meal-offering of the anointed [High] Priest, or with the meal-offering offered with the libations [accompanying an animal sacrifice; these meal-offerings were completely burned upon the altar], it [referring to both the three fingers-full and the meal-offering] is valid. Rabbi Yehudah says; If [it was mixed] with the

שָׁדְרָכוּ לְהִקְטִיר, פָּחוּת מִכֻּזִּית, כֶּשֶׁר. לְאֶכּוֹל כַּחֲצֵי זֵית וְלִהְיֶה כַּחֲצֵי זֵית, כֶּשֶׁר, שְׂאִין אֲכִילָה וְהִקְטִירָה מִצְטָרְפִין: ב לא יִצֶק, לא בלל, לא פתת, לא מלח, לא הניף, לא הגיש, או שפִּתְתָן פתים מרבות, ולא משִׁחָן, כְּשֵׁרוֹת. נִתְעַרְב קִמְצָה בְּקִמְצֵי חֲבֵרְתָהּ, בְּמִנְחַת כֹּהֲנִים, בְּמִנְחַת כֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ, בְּמִנְחַת נֹסְכִין, כֶּשֶׁרָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּמִנְחַת כֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ וּבְמִנְחַת נֹסְכִין,

רבנו עובדיה מברטנורא

אכילת אדם, ואחת אכילת מזבח, לומר לך, כשם שפוסלת אכילת אדם כגון שיריים אם חשב עליהם לאדם לאכלם חוץ לזמנו, ואכילת מזבח למזחה כגון קומפרץ אם חשב עליו להקטירו שלא בזמנו, כך פוסלת מחשבת אכילת אדם כגון שיריים אם חשב עליהם למזבח להקטירן חוץ לזמנו, מדאפקינהו רחמנא לתרוויהו בלשון אכילה שמע מינה כי הדדי נינהו, ומחשבים מזו לזו. ורבנן סברי, להכי אפקה רחמנא להקטרה בלשון אכילה, לומר לך, מה אכילה בכזית אף מחשבת הקטרה בכזית. ולעולם אכילה כאורחיה משמע, קומץ למזבח, ושיריים לאדם. והלכה כחכמים: **ב לא יצק.** סדר המנחה, בתחלה נותן שמן בכלי, ואחר כך נותן את הסולת, ואחר כך חוזר ויוצק שמן ובלל. והכי מפרש בפרק אלו המנחות נקמצות (דף עה): **לא יצק לא בלל בשר.** כגון שנתן כל השמן שבלוג במתן ראשון שהוא קודם לעשייתה. דאי חיסר שמונה, אמרינן בפרק קמא (דף יא) שהיא פסולה. ובגמרא בפירקין מוכח דיציקה מעכבת ומפרש לא יצק, לא יצק כהן אלא זר, דמקמיצה ואילך מצות כהונה אבל יציקה ובלילה כשרים בזה. ולא בלל דקתני, על כרחך לא בלל כלל, בלילה ודאי אינה מעכבת ומתניתין הכי קאמר, לא יצק כהן אלא זר, או לא בלל כלל, בשר: **לא פתת.** (וכדכתיב) (ויקרא ב) פתות אותה פתים. אף על גב דבמנחת מחבת בלבד כתיב, הוא הדין לכל המנחות הנאפות תחילה, כגון מחבת ומרחשת ומאפה, מצוה לפותתן כולן ואחר כך קומץ. וזה אם לא פתת אלא כדי קמיצה, בשר: **לא מלח.** כל המנחה כולה. אלא הקומץ. דאילו מליחת הקומץ מעכבת היא: **לא הניף.** במנחת חוטא ומנחת קנאות

meal-offering of the anointed [High] Priest or with the meal-offering offered with the drink-offerings, it [the three fingers-full] is invalid, because the consistency of this one [the three fingers-full of the ordinary meal-offering, has one *log* to a tenth of an *eifah* of flour and] is thick and the consistency of the other [meal-offering which

has more oil] is thin, [resulting that] each absorbs from the other [and thus the three fingers-full becomes nullified in all the extra oil it absorbed and is considered as not being offered on the altar (regarding the other meal-offerings which absorbed from the three finger-full, see Bartenurah and Tosfot Yom Tov) the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah]. (3) If two meal-offerings from which the three fingers-fulls had not yet been taken were mixed together, but it is still possible to take the three fingers-full from each separately [i.e. they fell into a vessel side by side and it is still possible to identify and lift three fingers-full from each], they are valid; otherwise, [since the verse states (Leviticus 2:2); “And from there (the priest), will scoop out three fingers-full from **its fine flour**” the Sages deduce; But not from **its** and **another's** flour and therefore] they are invalid. If the three fingers-full [of a meal-offering] was mixed with a meal-offering from which the three fingers-full had not yet been taken, it [the entire mixture] may not be offered [since only the three fingers-full may be offered upon the altar. Lifting twice three fingers-full and offering both upon the altar is not a solution, since each may contain flour from the other and would not be “from **its fine flour**”]. If, however, it [the entire mixture] was offered, then the meal-offering from which the three fingers-full had been lifted discharges the owner's obligation while the other from which the three fingers-full had not been lifted does not discharge the owner's obligation [since a freewill meal-offering is not valid without the lifting of its three fingers-full]. If the three fingers-full was mixed with the remainder of the meal-offering or with the remainder of another

רבנו עובדיה מברטנורא

דטענוגות תנופה: לא הגיש. כדכתיב (שם) והגישא אל המזבח, שהכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן: פתים מרובות. גדולות יותר מהדין שמפורש בהן מנחת ישראל כופל אחת לשתיים ושתיים לארבע ומבדיל. ואצטריך לאשמועינן פתיים גדולות ואע"ג דאשמועינן דאי לא פתת כשרה, דסלקא דעתך אמינא דהתם הוא דאיכא תורת חלות עליהן, אבל הכא דלאו תורת חלות איכא ולא פתיים איכא, אימא לא, קמשמע לן: ולא משוחן. הרקיקים הטעונים משיחה כדכתיב (שמות כט) ורקיקי מצות משוחים בשמן, אחר אפייתן מושחן וחורר ומושחן עד שיכלה כל השמן שבלוג: במנחת כהנים כשרה. שכולן כליל כמוהו: במנחת כהן המשיח ובמנחת נסכים פסולה. לפי שהקומץ דמנחת ישראל בלילתו עבה, לוג אחד שמן לעשרון סולת, ומנחת נסכים ושל כהן משיח בלילתן רכה, שלשה לוגין לעשרון, כדכתיב במנחת נסכים (במדבר טו) עשרון בלול ברביעית ההין שמן ובמנחת כהן המשיח הוא אומר (ויקרא ו) סולת מנחה תמיד, הרי היא לך כמנחת התמיד שהיא עשרון סולת בלול ברביעית ההין: והן בולעות זו מזו. הקומץ בולע ממנחת נסכים וממנחת כהן משיח, ורבה שמנן של מנחות הללו על הקומץ ומבטלות ליה והוי מנחה שלא הוקטר קומצה, ופסולה הנקמצת. אבל מנחת נסכים כשרה ולא הוי כריבה שמנה, כיון שלא מדעת עירבו, השמן שבולעתו בטל לגבה וכמאן דליתיה. ואין הלכה כר' יהודה: ג אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה. שנפלה זו בצד זה של כלי, וזו בצד זה, ונשאר מהן כדי קומץ שלא נתערב, כשרות. ואם לאו, פסולות, דאמר בתורת כהנים, מסלתה ולא מסולת של חברתה: לא יקטיר. ואפילו כל המעורבת,

פסולה, שזו בלילתה עבה, וזו בלילתה רכה, והן בולעות זו מזו: ג שתי מנחות שלא נקמצו, ונתערבו זו בזו, אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה, כשרות. ואם לאו, פסולות. הקמץ שנתערב במנחה שלא נקמצה, לא יקטיר. ואם הקטיר, זו שנקמצה, עלתה לבעלים. וזו שלא נקמצה, לא עלתה לבעלים. נתערב קמצה בשיריה או בשירים

meal-offering [after its three fingers-full was lifted], it must not be offered [the verse states (literarily); “You may not offer **from it** a fire-offering to the Lord” (Leviticus 2:11) from which the Rabbis deduce that; “**From it,**” i.e., the remainder from that which was already offered, may not be offered]; but if it was offered [since the mixture also contains

the three fingers-full], it discharges the owner's obligation. If the three fingers-full had become defiled but was still offered, the *tzitz* renders it acceptable [for regarding the *tzitz*, the verse states; “And it will be upon Aharon's forehead. And Aharon will bear the iniquity regarding holy sacrifices” (Exodus 28:38). The Rabbis explain that this refers to the validity of sacrifices offered in error in a defiled state], but if it had been taken out [of the Temple Court bounds] and was afterwards offered, the *tzitz* does not render it acceptable; for the *tzitz* only renders acceptable the offering which was defiled, but not that which was taken out [of the Temple bounds]. (4) If the remainder of the meal-offering became defiled or was burnt or lost: according to the view of Rabbi Eliezer [who maintains (in Pesachim 77a) that blood may be sprinkled upon the altar even though the flesh of the sacrifice became defiled, burnt, or lost, here, too,] it is valid [to burn the three fingers-full upon the altar]; however, according to the view of Rabbi Yehoshua [who argues on Rabbi Eliezer there, here, too, he maintains that] it is invalid [the *halachah* follows Rabbi Yehoshua]. If [he did] not [place the three fingers-full] into a vessel of ministry [but rather, placed it upon the altar straight from his hand], it is invalid; however, Rabbi Shimon declares it valid. If he offered the three fingers-full twice [i.e., half at each time, since each individual half contains an olive sized bulk (which is the minimum size bulk necessary for offering upon the altar)], it is valid. (5) Regarding the three

שֶׁל חֲבֵרְתָהּ, לֹא יִקְטֵר. וְאִם הִקְטִיר, עֲלֶתָהּ לְבַעֲלִים. נִטְמָא הַקֹּמֵץ וְהַקְרִיבוֹ, הֲצִיץ מִרְצָה. יֵצֵא וְהַקְרִיבוֹ, אֵין הֲצִיץ מִרְצָה, שֶׁהֲצִיץ מִרְצָה עַל הַטְּמֵא, וְאִינוּ מִרְצָה עַל הַיּוֹצֵא: ד' נִטְמָאוּ שְׂרִירָה, נִשְׂרָפוּ שְׂרִירָה, אָבְדוּ שְׂרִירָה, כְּמִדַּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כְּשֵׁרָה. וְכְמִדַּת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, פְּסוּלָה. שְׁלֵא בְכָלֵי שְׂרֵת, פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁיר. הַקְטִיר קִמְצָה פְּעֻמִּים, כְּשֵׁרָה: ה' הַקֹּמֵץ,

רבנו עובדיה מברטנורא

דאין הקטרה מצוה אלא בקומץ, ומקמץ נמי לא קמיץ שני קומצים דילמא בכל קומץ יש מזה שנתערב וליכא קומץ שלם מחד מנחה: **ואם הקטיר.** כל המעורבת. היא לא עלתה לבעלים, דהא לא נקמצה, ואין מנחת נדבה נתרת בלא קמיצה: **נתערב קומצה בשייריה.** לא יקטיר את כולה משום דהשירים אסורים להקטיר, דכתיב (ויקרא ב) לא תקטירו ממנו אשה לה; כל שממנו לאשים הרי הוא בכל תקטירו: **נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה.** דכתיב (שמות כח) ונשא אהרן את עון הקדשים, אינו נושא אלא עון טומאה, שיש בה צד קל שהותרה מכללה בצבור דכתיב בתמיד במועדו, ואפילו בטומאה: **ואינו מרצה על היוצא.** ועא"ג דיש בו נמי צד קל שהותר מכללו בבמה, שנאסר יוצא במשכן והותר בבמה שגבוען שלא היו שם קלעים אע"פ כן אין הציץ מרצה ביוצא, דכתיב (שם) לרצון להם לפני ה'; עון דלפני ה' אין, עון דיוצא לא: ד' **כמדת ר' אליעזר כשרה.** על דעתו של רבי אליעזר דאמר בפרק כיצד צולין, דם אע"פ שאין בשר הכי נמי קומץ אע"פ שאין שירים כשר להקטיר קומץ: **כמדת רבי יהושע.** דאמר אם אין בשר אין דם, הכי נמי פסול להקריב הקומץ. והוא שלא נשתייר דבר מן השירים שלא נטמא ואין הלכה כרבי יהושע: **שלא בכלי שרת.** שלא קידש הקומץ בכלי שרת. אבל בתחלת המנחה כולי עלמא לא פליגי דבעי כלי, כדאמרינן בפרק שתי הלחם: **ור' שמעון מכשיר.** טעמא דרבי שמעון מפרש בגמרא, משום דאמר קרא (ויקרא ו) קודש קדשים היא כחטאת וכאשם, ומדאקיש רחמנא מנחה לחטאת דעבודתו במתנה באצבע ממש, שמע מינה דקומץ המנחה נמי אם רצה עובדה בידו בלא כלי. ובלבד שיעבוד בידו הימנית דומיא דחטאת שנאמר בו אצבע דכתיב ביה (שם) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו, וכל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין ואין הלכה כר' שמעון: **הקטיר קומצה**

fingers-full, the [absence of the] smallest part invalidates the whole [the verse states; (מלא מלא) — literally] “A full measure of his fist” (Leviticus 2:2). [Regarding] the tenth [of an *eifah* of flour for a meal-offering], the [absence of the] smallest part invalidates the whole. [Regarding] the [half *hin* accompanying a bull, the third *hin* accompanying a ram and the quarter *hin* accompanying a lamb of libation] wine, the [absence of the] smallest part invalidates the whole. [Regarding] the oil [libations, the half *hin* accompanying a bull, the third *hin* for a ram or the quarter *hin* for a lamb or the *log* of oil for the freewill meal-offering], the [absence of the] smallest part invalidates the whole. [Regarding] the fine flour and the oil [of meal-offerings the absence of] either invalidates the other. [Regarding] the three fingers-full and the frankincense, [the absence of] either invalidates the other. (6) [Regarding] the two he-goats of Yom Kippur [of which one was for the Lord while the other was for Azazel (see Leviticus 16:7), the absence of] one invalidates the other. The two lambs of the feast of Shavuot (see Leviticus 23:19), [the absence of] one invalidates the other. The two loaves of bread (see *ibid.* verse 7), [the absence of] one invalidates the other. [Regarding] the two stacks [of the showbread (see Leviticus 24:6), the absence of] one invalidates the other. [Regarding] the two bowls [of frankincense placed alongside the stacks of the showbread (Leviticus 24:7), the absence of] one invalidates the other. The stacks [of showbread] and the dishes [of frankincense, the absence of] one invalidates the other. [Regarding] the two kinds [of loaves] used in the offering of the nazir (Numbers 6:15), the three varieties [i.e., the cedar wood, hyssop and crimson wool] used for the red cow (*ibid.* 19:6), the four kinds [of loaves] used in the thanksgiving-offering (see Leviticus 7:12,13), the four species [of Sukkot] used for the lulav [even if he takes one at a time during the entire day, it is valid; however, where he is missing one species, it invalidates the others]. [Regarding] the four varieties used for the [purification of the] leper [i.e., the cedar wood, hyssop, crimson wool and the bird (Leviticus 14:4,5), the absence of] one invalidates the others. [Regarding] the seven sprinklings [of the blood] of the red cow (Numbers 19:4),

רבנו עובדיה מברטנורא

פעמים. חצי קומץ בפעם אחת וחצי קומץ בפעם אחרת. ודוקא נקט פעמים ותו לא, דאין קומץ פחות משני זיתים וכי פליג ליה לשתי פעמים נמצא שאין הקטרה בפחות מכזית, ולפיכך כשרה. אבל אם חילקה לשלש או לארבע פעמים, דעביד להו הקטרה פחותה מכזית, פסולה: **ה מיעוטו מעכב את רובו.** שאם חסר כל שהוא, פסול, דאמר רחמנא מלא קומצו: **העשרון.** מנחה שהיא פחותה מעשרון אפילו כל שהוא פסולה: **היין.** חצי ההין לפר, ושלישית ההין לאיל, ורביעית ההין לכבש. וכן השמן בין למנחת נסכים שהוא כשיעור היין, בין למנחת נדבה שהוא לוג אחד שמן: **הסולת והשמן.** של מנחה: **מעכבים זה את זה.** דכתיב (שם ב) מגרשה ומשמנה: **הקומץ והלבונה מעכבים זה את זה.** דכתיב (שם ו) והרים ממנו בקומצו וגו' על כל לבונתה: **ו שני שעירי יום הכפורים.** השעיר אשר עלה עליו הגורל לה', ושעיר המשתלח לעזאזל: **שני כבשי עצרת.** שני כבשי שלמים שבאים חובה על שתי הלחם: **שתי חלות.**

מעוטו מעכב את רבו. העשרון, מעוטו מעכב את רבו. היין, מעוטו מעכב את רבו. השמן, מעוטו מעכב את רבו. הסלת והשמן מעכבין זה את זה. הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה: **ו שני שעירי יום הכפורים מעכבין זה את זה.** שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה. שתי חלות מעכבות זו את זו. שני סדרין מעכבין זה את זה. שני בזיכין מעכבין זה את זה. הסדרים והבזיכין מעכבין זה את זה. שני מינים שבנזיר, שלשה שבפרה, ארבעה שבתודה, ארבעה שבגולב, ארבעה שבמזוזה, מעכבין זה את זה. שבע הזיות

the [omission of] one invalidates the others. [Regarding] the seven sprinklings [of the blood of the bull and goat on Yom Kippur] between the staves of the Ark (Leviticus 16:14,15), and of those [sprinklings of blood] towards the cloth partition and upon the golden altar [of the bull and goat on Yom Kippur and the blood of the bull offered when the whole community or the High

Priest erred and of the goats offered for the sin of idolatry (Zevachim 5:12, Chok vol. 1 pg. 491), the omission of] one invalidates the others. (7) [Regarding] the seven branches of the Menorah, the [absence of] one invalidates the others. [So, too, regarding] its seven lamps, [the absence of] one invalidates the others. [Regarding] the two portions of Scripture [שמע and ויהיה אם שמוע] in the *mezuzah*, [the absence of] one invalidates the other; and even one letter [written imperfectly] invalidates the whole. [Regarding] the four portions of Scripture [קדש, שמע, והיה אם שמוע, והיה כי יבאך] in the *tefillin*, [the absence of] one invalidates the others; and even one letter [written imperfectly] invalidates the whole. [Regarding] the four *tzitzit* [placed on the four corners of a garment (Numbers 15:38), the absence of] one invalidates the others, since the four together form one precept. Rabbi Yishmael says; the four are four separate precepts [and the absence of one does not invalidate the others; the *halachah* does not follow Rabbi Yishmael].

רבנו עובדיה מברטנורא

שתי הלחם של עצרת: ושני סדרים. שתי מערכות של לחם הפנים, שש חלות לכל מערכת: שני בויכין. שתי כפות שבהן הלבונה, ונתונים על שתי המערכות: הסדרים והבויכין מעכבין זה את זה. שאם אין מערכות של לחם על השלחן לא יתן בו את הבויכין של לבונה. ואם אין בויכין לא יתן את הלחם: שני מינים שבנזיר. חלות מצות, ורקיקי מצות: ושלושה שבפרה אדומה. עץ ארו, ואזוב, ושני תולעת: ארבעה שבתורה. ארבעה מינים של לחם שמביאים על שלמי תודה, חלות מצות, ורקיקי מצות, וסולת מורבכת, וחלות לחם חמץ: ארבעה שבולב. לולב, ואתרוג, הדס, וערבה. אם נוטל ארבעתן בכל היום כולו אע"פ שנוטל אחד מוחן שחרית ואחד בין הערבים יצא, דקיימא לן לולב אין צריך אגד. אבל אם חסר אחד מן המינים ונטל כל השלושה, לא קיים מצוה כלל: ארבעה שבמצורע עץ ארו, וארוזב, ושני תולעת, והצפור החיה: שבע הזיות שבפרה אדומה. דכתיב (במדבר יט) והוזה אל נוכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: שבע הזיות של בין הבדים. ביום הכפורים. דכתיב (ויקרא יז) ולפני הכפורת יזה שבע פעמים: ושעל הפרוכת ושעל מזבח הזהב. ביום הכפורים, ובפר כהן משיח, ובפר העלם דבר של ציבור, ושעירי עבודה זרה. שכל אלו טעונים הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב כמו שמפורש בפרשת ויקרא ובאחרי מות. ושעירי עבודה זרה מרבין להו מקרא דכתיב (שם ד) ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת. לפר, זה פר כהן משיח. החטאת, אלו שעירי עבודה זרה. וארבע מתנות שעל ארבע קרנות שעל מזבח הזהב, נמי מעכבות זו את זו, אע"פ שלא הוזכרו במשנה: א שבעה קני מנורה. כדכתיב (שמות כה) וששה קנים יוצאים מצדיה, והקנה האמצעי, הרי שבעה קני מנורה: שתי פרשיות שבמוזזה. שמע, והיה אם שמוע: ואפילו כתב אחד מעכבן. אפילו אות אחת שהיא דבוקה לחברתה ואינה מוקפת גויל כהלכתה, פוסל במוזזה ובתפילין ובספר תורה: ארבע פרשיות שבתפילין. קדש, והיה כי יבאך, שמע והיה אם שמוע: מעכבות זו את זו. בין בתפלה של ראש שכותבין כל פרשה ופרשה בקלף בפני עצמו, בין בתפלה של יד שכל ארבעתן כתובים בקלף אחד: ארבעתן ארבע מצות. ואין מעכבות זו את זו. ואין הלכה כר' ישמעאל:

Gemara Menachot, 35b

גמרא מנחות דף ל"ה ע"ב

Rav Yehudah says; The knot of the *tefillin* should be placed high up [on the back of the head and not low on the nape the neck], so that Israel should be high up and not low down. Moreover, it should face the front [in the middle and not on the sides of the neck], so that Israel should be in front and not behind. Rabbi Shmuel bar Bidri said in the name of Rav, according to some, Rabbi Acha Arika said it in the name of Rabbi Huna, while according to others, it was Rabbi Menashya who said it in the name of Shmuel, When must one recite the blessing over the *tefillin*? As soon as they have been put on. But this cannot be, for has not Rabbi Yehudah said in the name of Shmuel that with regard to all precepts, the blessing must be recited prior to its performance? — Abaye and Rava both say; It means, [they recite the blessing] during the time they have been put on until they have been tied [and thus it is still considered prior to its performance].

Rabbi Chisda says; If a man spoke between the putting on of the [hand] *tefillah* and the [head] *tefillah*, he must make another blessing [for the head *tefillah*]. [Evidently] only if he spoke, he must [make another blessing], but not if he did not speak. But Rabbi Chiyya the son of Rabbi Huna sent [from Israel] the following decision in the name of Rabbi Yochanan: Over the hand *tefillah* one recites, Blessed [are You, O Lord our God, King of the universe,] Who has sanctified us by Your commandments and has commanded us to put on *tefillin*. Over the head *tefillah* one must recite, Blessed ... Who has sanctified us by Your commandments and has commanded us concerning the precept of the *tefillin* [thus regardless of whether or not he spoke, a blessing is nevertheless recited]! — Abaye and Rava both say, It means, if he did not speak [between one *tefillah* and the other], he recites only one blessing [the blessing of the hand *tefillah*], but if he did speak, he recites the two blessings [as was reported by Rabbi Chiyya]. One taught: If one spoke between [putting on] one *tefillah* and the other *tefillah*, he has committed a transgression and would return home on its account from the battle line [as is written: “What man is there who is fearful and fainthearted? Let him go and return to his house” (Deuteronomy 20:8) i.e., one who is afraid due to a transgression]. One taught: When a man puts on the *tefillin*, he should first don the hand *tefillah* and then the head *tefillah*, and when he removes them, he should remove the head *tefillah* first and then the hand *tefillah*. Now it is correct that when he puts them on, he should first don the one on the hand, followed

אמר רב יהודה קשר של תפלין צריך שיהא למעלה כדי שיהיו ישראל למעלה ולא למטה וצריך שיהא כלפי פנים כדי שיהיו ישראל לפנים ולא לאחור. אמר רב שמואל בר בידרי אמר רב ואמרי לה אמר רבי אחא אריכא אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב מנשיא אמר שמואל תפלין מאימתי מברך עליהן משעת הנחתן. איני והא אמר רב יהודה אמר שמואל כל המצות כלן מברך עליהן עובר לעשייתן. אביי ורבא דאמרי תרוייהו משעת הנחה ועד שעת קשירה. אמר רב חסדא סח בין תפלה לתפלה חוזר ומברך סח אין לא סח לא והא שלח רב תייא בריה דרב הונא משמיה דרבי יוחנן על תפלה של יד אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצוננו על תפלין. על תפלין של ראש אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצוננו על מצות תפלין. אביי ורבא דאמרי תרוייהו לא סח מברך אחת סח מברך שתים. תנא סח בין תפלה לתפלה עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה. תנא כשהוא מניח מניח של יד ואחר כך מניח של ראש וכשהוא חולץ חולץ של ראש ואחר כך חולץ של יד בשלמא כשהוא מניח מניח של יד ואחר כך מניח של ראש דכתיב (דברים ו) וקשרתם

by the one on the head, since it is written: “And you will bind them for a sign upon your hand,” and then it says: “And they will be as *totafot* between your eyes;” (ibid. 6:8) but from where do we learn that upon removal, one should first take off the one from the head and then the one from the hand? — Rabbah said; Rabbi Huna explained it to me. The verse says, “And **they** will be as *totafot* between your eyes,” that is to say [since the word “they” is plural]; as long as they are “Between your eyes,” both shall be there [i.e., the head *tefillah* may never be worn by itself, hence, he puts it on last and removes it first].

לאות על ירך והדר והיו לטטפת בין עיניך אלא כשהוא חולץ חולץ של ראש ואחר כך חולץ של יד מנא לן אמר רבה רב הונא אסברא לי אמר קרא (שם) והיו לטטפת בין עיניך כל זמן שבין עיניך יהיו שתים:

זוהר יתרו דף פ"ט ע"ב

אמר ליה רבי האי קרא בעי לאתישבא בארְחוי. כתיב ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו. אתן להם מבעי ליה. מהו אתן לו. אמר ליה תא תזי ונתתי להם בביתי. מהו בביתי. כמה דאת אמר בכל ביתי נאמן הוא (שמו"ה דקב"ה אקרי בית). ובחומותי כמה דאת אמר על חומותיך וירושלם הפקדתי שומרים. יד ושם כלומר דישראלפון נשמתין קדישין מדובתא דא ויהוה יד חולק באשלמותא טוב מלייא מבנין ומבנותן. שם עולם אתן לו ליהוה חולק שלים אשר לא יכרת לדרי דרין. דבר אחר אתן לו ליהוה דידע רוא דמלה ויתפון במה דבעי לכוונא. תו אמר רבי שמעון כתיב (שמות ל"ה) לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת. מאי טעמא. בגין דלא אתחזי דינא בהאי יומא. ואי תימא הא לנבוה סלקא. ככל משבתיכם קאמר ולא לנבוה ויהוה דסלקא לנבוה לאכפויא לדינא אחרא סלקא דתנינן אית אשא אכלא אשא. ואשא דמדבחה אכלא אשא אחרא. ובגיני כך אתגלייא עתיקא קדישא בהאי יומא מכל שאר יומין. ובומנא דאתגלייא עתיקא לא אתחזי דינא כלל. וכל עלאין ותתאין משתבחיין בחדוותא שלימתא ודינא לא שלטא. תאנא כתיב בי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ. ששת ימים ודאי ולא בששת. והני יומין קדישין עלאין אקרו יומי דשמו קדישא אתכליל בהו ואינן אתכלילן ביה. וכאה חולקיהון דישראל מכל עמין עובדי עבודה זרה עליוהו כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים בני אלהיכם תיים כלכם היום:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Anthologized

מלוקט

It is written (Leviticus 18:19), “And to a woman during the impurity of her separation, do not come near” — meaning any kind of closeness. “Hand to hand evil will not be exonerated” (Proverbs 11:21) i.e., he will not be exonerated from the punishment of hell. The prohibition of a menstruant woman applies to any woman, unmarried or married, as the verse says: “And to a woman during the impurity of her separation” — a woman,

כתיב (ויקרא י"ח) ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב שום קורבה שבעולם (משלי י"א) יד ליד לא ינקה רע לא ינקה מדינה של גיהנם ואיסור נדה הוא בכל אשה בין פנויה בין אשת איש במאמר הכתוב ואל אשה בנדת טמאתה סתם אשה בין אשתו בין פנויה בין אשת איש בין קרובה בין

careful to guard himself from touching his wife's clothing [during her period], and more so, from handing things to one another. [The Talmud relates] a certain student who had learned both the Written and Oral Torah extensively and served Torah scholars extensively. Because he was not careful about his wife's white days [the seven days between the end of menstruation and the immersion], and would lie next to her, he died in the middle of his years. Regarding him Eliyahu, may he be remembered for good, said,

“Blessed is the Omnipresent, Who killed him!” If you are a person intent on correcting yourself spiritually, then learn clearly, from learned people or from books, that which is forbidden during the time of separation; learn to do and fulfill G-d's commandment. And G-d, for His part, will give that which is good; He will not withhold good from those who walk wholeheartedly with Him.

Practical Law:

Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 1

(1) What is the proper time for reciting the Shema at night? The optimal way to fulfill the commandment is between the time that the stars come out and midnight. But if someone was remiss and delayed and said it [after midnight but] before dawn, he has fulfilled his obligation. For the Sages set the limit of midnight only in order to prevent people from being remiss in their obligation.

(2) If someone recited the evening Shema after dawn but before sunrise, he has not fulfilled his obligation unless it was an accident; for example, if he were drunk, sick, or the like. If a person who had such an accident recites it at this time, he does not say the blessing

hashkiveinu [after it].

YITRO FOR THURSDAY NIGHT

יתרו ליל ששי

צירוף יהוה
 כו וישלח משה את-התנו וילך לו אל-
 ליה לארציה:

(27) And Moshe sent his father-in-law, and he went off to his land. 19 (1) In the

RASHI

(27) **And he went off to his land** — *To convert the members of his family.* (Mekhilta)

רחוקה על כן יזהר מאד לשמור עצמו מליגע בבגדי אשתו וכל שכן לתת מיד ליד. ותלמיד אחד שקרא ושנה ושמם תלמידי חכמים מפני שלא היה נזהר בימי לבונה והיה שוכב אצלה מת בחצי ימיו ואמר עליו אליה זכור לטוב ברור המקום שהרגו. ואם בעל נפש אתה דרוש נא כיום הדברים האסורים בזמן פרישותה מפי סופרים או מפי ספרים ותלמד לעשות ולקיים מצות ה' וגם ה' יתן הטוב לא ימנע טוב להולכים בתמים:

הלכה

הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א

א איזהו זמן קריאת שמע בלילה מצותה משעת יציאת הכוכבים עד חצי הלילה ואם עבר ואחר וקרא עד שלא עלה עמוד השחר יצא ידי חובתו שלא אמרו עד חצות אלא כדי להרחיק אדם מן הפשיעה: ב הקורא קריאת שמע של ערבית אחר שעלה עמוד השחר קודם הנגן החמה לא יצא ידי חובתו אלא אם כן היה אנוס כגון שכור או חולה או כיוצא בהן ואנוס שקרא בעת זה אינו אומר השכיבנו:

like. If a person who had such an accident recites it at this time, he does not say the blessing